

מבשר טוב

סעודה ג'

פרשת תרומה

תשע"ו

ביתר

א

בפסוק "וידבר ד' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי".

וברש"י פירש: "ויקחו לי תרומה לי לשמי" והיינו דתנאי היתה בתרומה זו שלא יתרמו אלא מי שתורם לשמי דוקא, וכמו כן נאמר בפסוק מאת כל איש אשר ידבנו ליבו תקחו את תרומתי והיינו שהיה צריך שיהא בנדיבת הלב, ורק אז היה יכול לתרום למלאכת הקמת המשכן.

והדבר צריך ביאור שהרי הנה מצינו בשולחן ערוך [או"ח סי' ס"ה] שחלקו הפוסקים אם מצוות צריכות כוונה או לא והיינו שצריך שיהא מכוין לשם המצוה, והנה לאותם הפוסקים דאין צריכות כוונה, בודאי יש לתמוה מדוע כאן במשכן לא קבלו תרומה מהתורמים שלא לשמה ואף להפוסקים דמצוות צריכות כוונה היינו שצריך לכוין לצאת ידי חובת המצוה, אך לא מצינו שיהא מעכב בהמצוה שיהא דוקא לשמה ובלא לשמה לא יצא ידי חובתו וא"כ מדוע לא קבלו תרומה מהתורם שלא לשמה.

ועוד דהנה מצינו בגמרא פסחים [נ:]: אמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ומצות אף על פי שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה" וכן הקשה בספר שב שמעתתא בפתיחה וז"ל: "יעסוק אדם בתורה ומצות אפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה כדאיתא בש"ס פסחים דף נ' ע"ב ובכמה דוכתי והנה בפרשת ויקחו לי תרומה פירש"י לי לשמי וצריך ביאור דבתרומה בעי לשמה יותר מבשאר מצות ואדרבה יעסוק אפילו שלא לשמה כו' כנזכר" ע"כ.

ב

וביותר יש להקשות דהנה ידוע יסודו של הבעל שם טוב הקדוש זי"ע שאמר דאותם המצוות אשר יש להם תכלית של עשייה אין נפגמת עשייתם אפילו אם היה בנגיעות ופניות שלא היה לשמה מכל מקום עצם המצוה אינה נפגמת בזה משום שמכל מקום נתקיים הענין וזל"ק [פרשת ראה]: "שמעתי אומרים מאיש אלוהיי מו"ה ישראל בעל שם טוב נ"ע, דכל המצוות שאדם עושה עם פניות, מוטב היה שלא לעשותו כלל, אבל ד) צדקה, אף שאינה מהמובחר כעושה לשמה, מכל מקום עושה מצוה שמחיה נפש האביון" עכ"ל"ק, וכמו"כ איתא שאמר כן על המקוה שהטובל במקוה אעפ"י שהיה עם פניות מכל מקום אינו פוגם בעצם המצוה משום שמכל מקום טבל ונעשה טהור.

וכדברי הבעש"ט הקדוש מוכח בגמרא להדיא דהנה איתא בגמרא פסחים [ח.]: "האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני או שאהיה בן העולם הבא הרי זה צדיק גמור" ומלשון הגמרא דקרינן ליה צדיק גמור מוכח דמצוות הצדקה אף אם נעשית בפניות ונגיעות שונות מכל מקום אין נפגם בהמצוה עצמה.

וכן יש להביא ראיה לזה מהגמרא נדה [סא.]: "ויאמר ה' אל משה אל תירא מכדי סיחון ועוג אחי הוו דאמר מר סיחון ועוג בני אחיה בר שמחזאי הוו מאי שנא מעוג דקמסתפי ומאי שנא מסיחון דלא קמסתפי אמר רבי יוחנן

א

אר"ש בן יוחי מתשובתו של אותו צדיק אתה יודע מה היה בלבו אמר שמא תעמוד לו זכות של אברהם אבינו שנאמר ויבא הפליט ויגד לאברם העברי ואמר רבי יוחנן זה עוג שפלט מדור המבול" ע"כ.

והנה אותו מעשה שעשה עוג מלך הבשן לטובת אברהם אבינו ע"ה שסיפר לו כי נשבה לוט הרי היה בזה פניה גדולה ומאוסה וכמו שאיתא שם בתוס' [ד"ה זה עוג] וז"ל: "ועוד אמר (בפרק רבי אליעזר) (דף לד) שעוג מצאו לאברהם אבינו שהיה עומד בגרנות לתקן עוגות לפסח ועל שם זה נקרא עוג ומייתי ליה משום דמחזי כלישנא בישא דאמר במדרש עוג אמר בלבו אלך ואומר לאברהם וילחם וימות ואשא שרה אשתו אפילו הכי היה ירא משה שמא תעמוד לו זכות אברהם" ע"כ.

הרי שהיתה לו לעוג פניה שכל מה שגילה לאברהם אבינו ע"ה לא היה אלא בכדי שרצה שילחם וימות ח"ו ואז יוכל לישא את שרה לאשה, ואפילו הכי שזאת היתה כוונתו של עוג מכל מקום חשש ממנו משה רבינו ע"ה והיינו משום שבגמילות חסדים אף שעושה עם פניה מכל מקום אינו פוגם בעצם המצוה וכיסודו של הבעש"ט הקדוש.

וא"כ מעתה הכא במשכן שהיה תכלית התרומה כדי לבנות המשכן הרי לפי יסוד הבעש"ט שבכהאי גוונא נחשב למצוה אפילו אם בא עם פניה א"כ יפלא הדבר מדוע נאמר כאן שיהא דוקא לשמה ובלא זה לא לקחו מאתם התרומה.

ג

ונראה ביאור הענין בכמה אופנים האופן הראשון דהנה בטור אורח חיים סימן ח כתב לגבי מצות עטיפת ציצית וז"ל: "ויכוין בהתעטפו שצונו המקום להתעטף כדי שנזכור כל מצותיו לעשותם", ובב"ח שם ביאר מדוע דוקא במצוה זו כתב שצריך לכוין וז"ל: "מה שהכריח לרבינו להורות דבעי שיכוין בהתעטפו וכן בהלכות תפילין (סי' כה) ובהלכות סוכה (סי' תרכה) נראה דלפי שכתוב בפרשת ציצית (במדבר טו מ) למען תזכרו וגו' ובתפילין (שמות יג ט) והיה לך לאות וגו' למען תהיה תורת ה' בפין כי ביד חזקה הוציאך ה' ממצרים ובסוכה (ויקרא כג מג) למען ידעו דורותיכם גו' יורה כי עיקר המצוה וקיומה תלויה בכונתה שיכוין בשעת קיום המצוה מה שאין כן שאר מצות דיוצא ידי חובתם אע"פ שלא יכוין בה דבר כי אם שעושה המצות לשם ה' שציוה אותו לעשותם" עכ"ל.

ואמנם יש החולקים עליו שאינו מעכב המצוה אלא דוקא לכתחילה ועיין במשנה ברורה [סי' ח' ס"ק] שכתב וז"ל: "וכתב הב"ח שכן הדין בתפילין וסוכה אף דבשאר מצות יוצא אף שלא מכוין בה דבר כ"א שעושה המצוה לשם ד' שצוה לעשותה הנך שאני דבציצית כתיב למען תזכרו ובתפילין למען תהיה תורת ה' בפין ובסוכה למען ידעו דורותיכם. ומ"מ נראה דכ"ז לכתחילה כדי לקיים המצוה בשלמותה אבל בדיעבד אף אם לא כיון בכל אלו רק לקיים המצות עשה יצא. ואח"כ מצאתי בפמ"ג בסימן כ"ה שכתב כן וכן משמע בע"ת ובביאור הגר"א שאפי' בציצית אין הכונה לעיכובא" עכ"ל.

והיוצא מדברי הב"ח להלכה דישינם מצוות מיוחדות שטעמם ותכליתם נאמר בתורה ובהני מצוות מעכב שיהא מכוין הכוונה וגם טעם המצוה כגון בציצית שנאמר בה למען תזכרו וכן בתפילין שנאמר בהם למען תהיה תורת ד' בפין וכן בסוכה למען ידעו דורותיכם ובאלו המצוות צריך שיהא מכוין בהם לא רק שעושה משום ציווי ד' אלא אף כוונת טעם המצוה מעכב בה.

ולפי"ז יש ליישב הכא לגבי תרומת המשכן דהנה מצינו בפסוקים שתכלית ועיקרה של התרומה היה בעבור השראת השכינה בישראל וכמו שנאמר "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", והיינו דעיקר תכלית המצוה בזה היה בעבור שישרה הקב"ה שכינתו במשכן הקודש, ומעתה לפי יסוד הב"ח יתבאר מה דבתרומת המשכן היה מעכב שיהא דוקא לשמה והיינו דהיה צריך ליתן התרומה שיהא בשלימות הכוונה להביא להשראת השכינה מאחר דנכתב בתורה דזהו הכוונה בתרומת המשכן למען יהא ושכנתי בתוכם ועל כן היה צריך שיהא דוקא לשמי.

ואמנם אף לדעת החולקים כהפרי מגדים והגר"א הסוברים שאינו מעכב במצוה שיהא מכוין בתכלית וטעם המצוה, מכל מקום בודאי כדי לקיים המצוה בשלימותה צריך שיהא מכוין את הטעם וכמו שנתבאר וזהו ביאור מה שהוצרך בתרומת המשכן שיהא לי לשמי היינו לטעם המצוה ותכליתה שהוא לענין השראת השכינה בישראל וכמו שנאמר ושכנתי בתוכם.

ונראה בעוד אופן לבאר מה שהוצרך כאן שיהא בבחינת לי לשמי ובהקדם דברי התוס' בחגיגה [ד"ה שובו בנים] שהביא דברי הירושלמי וז"ל: "ואמר לו ר"ע רבך לא כך דרש אלא טוב אחרית דבר שהוא טוב מראשיתו [ובי] הוה המעשה אבויה אבי הוה מגדולי ירושלים וביום שבא למהולי קרא לכל גדולי ירושלים והושיבן בבית אחד ולר"א ולר"י יהושע במקום אחר מן דאכלין ושתין שרין מטפחין ומרקדים אמרי עד דאלין עסקין בדידהו נעסוק בדידן ישבו ונתעסקו בדברי תורה ירדה אש מן השמים והקיפה אותן אמר לון אבויה אבא גברין מה באתם לשרוף ביתי אמרו לו ח"ו אלא יושבין היינו וחוזרין דברי תורה מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים והיו הדברים שמחים כנתינתן מסיני לא באש נתנו אמר הואיל וכך כחה של תורה אם יתקיים הבן הזה לתורה אני מפרישו ולפי שלא היתה כונתו לשמים לפיכך לא נתקיימו בו" ע"כ.

ומבואר דאביו של אלישע בן אבויה מאחר ונתעורר על ידי שראה אצל התנאים הקדושים שנתעסקו בדברי תורה ומאחר והיו הדברים שמחים כנתינתם מסיני ירדה אש והקיפה אותם וכשראה כל הכבוד הזה הקדיש בנו לתורה, ואלא שמשום שלא היה לשם שמים לפיכך נתגלה בסופו ויצא לתרבות רעה רח"ל.

ואמנם הדברים מפליאים וצריכים עיון שהרי בלימוד התורה בודאי ידוע הכלל דמתוך שלא לשמה בא לשמה ובודאי אף שלא לשמה חשוב עד מאד, וא"כ מדוע נפל עד כדי כך שנפל מדחי אל דחי והכל בעבור שתחילת הקדשתו ללימוד התורה היה שלא לשמה.

ה

אולם ביאור הדברים נראה דישנו חילוק גדול בין מצוה רגילה שאדם עושה ומקיים לבין היכן שהוא תחילת ושורש הדבר דאף דבכל מצוה גם אם נעשית שלא לשמה נחשבת המצוה ומתוך שלא לשמה יגיע ללשמה, אמנם כאשר בא לחנך דבר או להתחיל התחלה דקדושה, הרי שם מאחר דהוא שורש הדבר מוכרח שיהא בשלימות ולשמה דוקא ואז זוכים שיהא הדבר בקדושה מאחר שתחילת עניינו בטהרה ולשמה.

וראיה לדבר דהנה איתא בערכין [ו.]: "תנא חדא עובד כוכבים שהתנדב נדבה לבדק הבית מקבלים הימנו ותניא אידך אין מקבלין א"ר אילא אמר רבי יוחנן לא קשיא הא בתחילה הא בסוף" ע"כ.

ובראשונים מבואר שם דהדין הוא דכאשר בא לתרום העכו"ם לתחילת הבנין אין לוקחים הימנו, ודוקא כאשר כבר התחילו לבנות ואין צריך אלא להשלמת הבנין אזי יכולים ליקח אף מן העכו"ם.

וביאור הענין הוא כמו שנתבאר דדוקא בתחילת הבנין ושורש הקדושה צריך שיהא נעשה בשלימות ותכלית הקדושה ודוקא על ידי איש ישראל שיהא שייך שעושה לשם שמים ובכוונה טהורה אך הגוי שאינו עושה אלא עם נגיעות וחסד לאומים חטאת ואינו עושה בטהרה אזי אין לוקחים הימנו כל שהוא בתחילה ובשורש, אולם בסוף שפיר לוקחים אף מן הגוי מאחר דהשורש היה נעשה בטהרה.

וכן הוא הכלל בכל דבר וענין שבתחילתו וראשיתו צריך שיהא בקדושה ובכוונה גדולה ואז הוא משפיע על כל הענין וכן מבואר הדבר בדברי דו"ז בסה"ק ארון עדות לגבי ענין ראשית היום שיקדיש מחשבתו הראשונה להשי"ת ואז ינצל מכל רע וזל"ק [סוף פרשת כי תבוא: "כן אתה תיכף בקומך בבוקר תראה שלא יבואו בלבך הרהורים רעים רק מחשבות טובות וממילא לא תצטרך להלחם עמהן ולגרש אותם" עכ"ל].

וכן הזהיר רבות אאמו"ר זי"ע בסה"ק חלקת יהושע על ענין ראשית היום וזל"ק [מאמר ראשון דף יט]: "דהנה התורה הקדושה היא נצחיות וזה אחד מ"ג עיקרים שזאת התורה לא תהא מוחלפת שנוהג בכל זמן, וקושית המפרשים איך שייך היום בגלות ענין מצות ביכורים שאין לנו לא כהן בעבודתו ולא מקדש ולא מזבח, אך תירצו שענין ראשית היום שאדם מקבל על עצמו עול מלכות שמים, בזה מקיימים מצוות ביכורים, וגופא בתר רישא גריא ונותן חיות על כל היום" עכ"ל.

וכמו שנתבאר יסוד הדברים הוא משום שכל דבר כאשר ראשיתו היא באופן הטוב אזי גורר אחריו הכל ולכן העיקר להזהר בראשית ושורש תחילת הדבר שיהא כוונתו לשמים ואז היא הכל לטובה וכדבעי.

וזה היה הגורם לנפילתו של אלישע בן אבויה משום שאף שבודאי בכל מצוה גם אם שלא לשמה אינו פוגם כ"כ, אך בראשית הדבר ושם היה בזמן ברית המילה שלו שאז תחילתו וראשית יהדותו ממילא כאשר בזמן

ההוא של השורש הקדישו שלא לשם שמים אזי פגם בגוף הילד וזה היה ראשית הגרמא בנזקין שאח"כ הוכיח סופו על תחילתו שיצא לתרבות רעה ח"ו.

וכמו כן מצינו ביסוד קבלת התורה שלא ניתנה התורה אלא דוקא לאחר שעמדו כל כלל ישראל כאיש אחד ובלב אחד ואמרו נעשה ונשמע והיינו דכל כוונתם היה ביטול הרצונות להשי"ת שזהו בחינת נעשה ונשמע וזה היה תנאי מקודם מתן תורה משום שכמו שנתבאר כאשר אוחזים בראשית ושורש הדברים מוכרח שיהא בשלימות וכוונה טהורה לשם שמים וזה היה תנאי בעבור שיקבלו התורה עד סוף כל הדורות ואז זכו שתתקיים התורה בידם לעולמי עד והכל משום שהראשית והשורש היה בשלימות הכוונה.

1

והנה יסוד בנין המשכן לא היה רק לזמנו ועתו באותם ארבעים שנה שהלכו במדבר אלא בנין המשכן היה בנין לעד שלא נחרב לעולם וכדאיתא בגמרא סוטה [ט.]: "דאמר מר משנבנה מקדש ראשון נגנז אהל מועד קרשיו קרסיו ובריחיו ועמודיו ואדניו" ע"כ, והיינו דמעשה המשכן לא בטל והוא קיים לעולמי עד וכמו שהבאנו בליל שב"ק הגמרא ביומא [עב]: שעצי שטים עומדים היינו שעומדים לעד ולעולמי עולמים.

וענין שדווקא המשכן לא נחרב מבואר בחז"ל דכל מעשה שנעשה על ידי משה רבינו ע"ה או על ידי דוד המלך לא נחרב לעולם ולא שלטו בו ידי זרים משום שמעשיהם הוא בבחינת נצחיות שעומד בכל הדורות ולנצח נצחים, ועד כדי כך איתא דהסיבה הפנימית שבעבורה לא נכנס משה לארץ ישראל הוא משום דאילו היה נכנס ובונה את בית המקדש הרי לא היה שייך שיחרב והרי היו צריכים ענין החורבן בעבור שיהא בבחינת שפך חמתו על עצים ואבנים ועי"ז נצלו כלל ישראל ועל כן לא נכנס משה לארץ ישראל בכדי שיוכל להתקיים ענין החורבן על העצים והאבנים ועי"ז ינצלו בני ישראל.

ועל כל פנים הא ודאי דקדושת המשכן נשאר בכל הדורות וזהו ענין השראת השכינה ובסה"ק רמזי דחכמתא [מט] כתב וזל"ק: "שנגנז בכל אחד מישראל מובלע בפנימיות בקרב איש ולב עמוק ומובלע ברמ"ח אברים שבו" עכל"ק.

ויסוד הדברים יבוארו על פי דברי אא"ז בסה"ק תולדות אדם פרשת פקודי וזל"ק: אלה פקודי המשכן משכן העדות. מה שנאמר כפול לשון, על זה פירש רש"י ז"ל: רמז למקדש שנתמשכן ב' פעמים עבור עונותיהם של ישראל, לכאורה אינו מובן עיקר דבר זה כלל, האיך היה יכול להתמשכן על פי דין תורה, הלא המקדש היה לבני ישראל כמו 'כסות יום ולילה' שזמן חזרתו הוא תדיר, ואין זמן מיוחד לזה כמו כסות יום לבד, או כסות לילה לבד, ואיך היה יכול להתמשכן, (עי' ב"מ קיד:). ובפרט שהוא כמו 'רחיים ורכב' שהם מדברים שנפשו וחיותו של אדם תלוי בהם, וכתוב (דברים כד ו): "לא יחבול רחיים ורכב כי נפש הוא חובל". ומכל שכן המקדש, שכל שפע וחיות ישראל היה יוצא משם. ובודאי הקדוש ברוך הוא מקיים התורה הקדושה בעצמו גם כן, כנאמר (ישעי' נא ד): "כי תורה מאתי תצא"א). ואיך היה יכול להתמשכן.

אבל האמת, שהדין הזה אינו שייך רק כשאדם יודע ומכיר בהחסרון שנחסר לו הדבר הנצרך לו, כמו כסות יום או לילה - אז מחויב המלוה להחזיר לו בזמנו. וגבי 'רחיים ורכב', אינו יכול כלל למשכנו. אבל לא כשאינו יודע כלום מהחסרון שנחסר לו זה הכסות, או שאינו מרגיש כלל שהוא חיותו - אז בודאי אין שייך דין זה כלל. וכמו שנאמר בתורתינו הקדושה טעם על זה (שמות כב כו): "והיה כי יצעק אלי וכו'". ודוקא כשיצעק, וידע החסרון שחסר לו. ודרך העולם, כשנותן אחד לחבירו איזה פקדון, נותנו לו במנין כדי שיחזיר לו במנין, ובלתי זה לא יודע החסרון אחר כך, ויכול להיות שלא יגיע לידי החזרה בשלימות. נמצא, שהמנין מהדבר מביא לידי ידיעות החסרון, וידיעת החסרון מביא לידי שלימות הדבר.

וכמו כן גבי המשכן. כי ידוע שעיקר משכן ה' הוא (תהלים עח ט): "אוהל שכן באדם", בחינת (שמות כה ח): "ושכנתי בתוכם". בלב כל אחד ואחד מישראל, היינו: שיטע האדם בלבו אחדותו יתברך שמו, וכל מעשיו יהיו רק מה שנוגע לכבודו יתברך שמו. וכמו שאנו אומרים: אשרינו מה טוב חלקינו וכו', אשרינו שאנו משכימים ומעריבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ומייחדים את שמך פעמים באהבה וכו'. וזאת הוא עיקר משכן ה'. וכעת גם כן יש בחינת משכן וכליו בכל איש ואיש מישראל. וחורבן המשכן בא לאדם מחמת קלקול הדעת רח"ל. ועיקר הדעת הוא (דה"א, כח ט): "דע את אלקי אביך וכו'". וכשאדם מקלקל הידיעה הזאת, ממילא נחסר לו בחינת המשכן, היינו: 'אהל שיכן באדם', וממילא נחסר לו ידיעת החסרון גם כן, ואינו מרגיש כלל בחסרונו, מחמת שעומד בחסרון עיקר הדעת. ואז ממילא בא חורבן למשכן דלמטה גם כן. כי משכן דלמטה

הוא רמז למשכן דלמעלה, ששם הוא עיקר המשכן, היינו: האוהל שיכן באדם, וכשנחסר העיקר ממילא נחסר הטפל.

אבל כשאדם מתבונן בגדלות ה', ורואה בשפלות עצמו איך שהוא רחוק הרבה מהשם, ושנחסר לו עיקר מקום חיותו, והוא ריק מכל וחושב בלבו למצוא תרופה למכתו, ובא בכל פעם יותר לידיעת החסרון, אז השם יתברך מחזיר לו הכל, וממלא כל החסרונות שלו" עכל"ק.

ז

והנה ידוע יסוד הבעל שם טוב הקדוש זי"ע דכל התורה כולה היא נצחית ומצוותה נוהגת בכל הדורות כמו שכתב בסה"ק בעש"ט על התורה [פרשת חוקת אות יט] וזל"ק:

"נודע מה שאמר הבעש"ט ז"ל ששאלוהו על ענין פרה אדומה היכן היא רמוזה לבוא מזה לעבודת השם יתברך תמיד. כמו שלימד הבעל שם טוב ז"ל שכל המצות הם נצחיות בשכל, אף שבפועל הם בזמן ומעשה, מכל מקום בשכל הם תמיד נצחיים כי התורה הוא אלקותו, ואלקותו נצחיות, כמו שאומרים כל תלמידי הבעש"ט ז"ל בשמו: שכל התורה צריכה להמצא תמיד בכל זמן בדרך חכמה ושכל, שיש ללמוד מכל מצוה רמיזתה" עכל"ק.

וא"כ לכאורה יש לבאר היאך שייך שיהא בכל הדורות ענין בנין בית הקדש דהוא קיום המצוה של "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" ומאחר דבעוונתנו עדין עומד בחורבנו איך נקיים בדורות אלו בנין המקדש.

ובאמת כבר עמד בקושיא זו המבי"ט זי"ע בסה"ק קרית ספר עי"ש שתי" שבזמן הזה קאי מצוות בנין המקדש על בתי כנסיות ובתי מדרשות שהרי איתא בגמרא מגילה [כט.]: "ואהי להם למקדש מעט אמר רבי יצחק אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל" ע"כ, וא"כ כאשר בונים בית מדרש בזמן הגלות מקיימים בזה מצוות בנין בית המקדש.

ואולם באמת לפי הנתבאר מדברי זקני בתולדות אדם נראה דשפיר יש ליישב בלא זה, דבאמת שייך ממש ענין השראת השכינה אצל כל אחד ואחד מישראל וכמו שדייק האלשיך הקדוש וזל"ק: "בשוב לב אל אומרו ושכנתי בתוכם ולא אמר בתוכו. והוא: כי הנה שמעתי לומדים מכאן כי עיקר השראת שכינה באדם הוא, ולא בבית, מאומרו בתוכם" עכל"ק, וא"כ בודאי שייך אף בזמן הזה ענין השראת השכינה ובנין המקדש דוקא אצל כל אחד ואחד מבני ישראל כאשר אך ירצה וכמו שנתבאר מדברי זקני בתולדות אדם.

ואיתא בגמרא עבודה זרה אמר רב פפא, התם קרא אשכח ודרש [דמדאורייתא אסירי אפי' להדיוט] דכתיב 'ובאו בה פריצים וחללוה' [מכיון שנכנסו עובדי כוכבים להיכל, יצאו כליו לחולין. וכיון דנפקי לחולין, קניניהו בהפקירא והווי להו דידהו, וכשנשתמשו בהן לעבודת כוכבים נאסרו], והענין מבואר בארוכה במקום אחר דבעת חורבן בית המקדש פרחו קדושתו ונשארה בעולם ונכנסת בכל מקום שראוי לכך וכמו שנתבאר דשייך ענין השראת השכינה בכל אחד ואחד מבני ישראל.

ח

ונמצא להנתבאר דיסוד ענין הקמת המשכן היה להמשיך השראת השכינה בעולם לדורות עולם ועיקר השראת השכינה הוא דוקא בליבות בני ישראל כמו שנתבאר ולכך הוא שייך בכל הדורות ואף כשאין הבית קיים.

ובאמת ענין השראת השכינה כבר היה אצל האבות הקדושים וכמו שאיתא דהאבות הם היו מרכבה להשראת השכינה וכדאיתא במדרש רבה [בראשית פב]: "ויעל מעליו אלהים, האבות הן הן המרכבה" והיינו דהאבות הקדושים אצלם היה השראת השכינה בגילוי ממש.

ואולם בשעת הקמת המשכן נתייסד ענין זה של השראת השכינה אצל כל בני ישראל בכל הדורות וזה היה כוונת השי"ת במצות "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" היינו שיהא שייך בכל הדורות ענין השראת השכינה בישראל בלב כל אחד ואחד מבני ישראל.

ובספר התניא כתב דבכל מקום שישנם עשרה מישראל שיושבים ביחד ישנה השראת השכינה עד כדי כך שאפילו מלאך אינו יכול לעמוד ביניהם וזל"ק: [אגרת הקודש כג]: "כמו ששמעתי מרבותי כי אילו נמצא מלאך

ה

אחד עומד במעמד עשרה מישראל ביחד אף שאינם מדברים בדברי תורה תפול עליו אימתה ופחד בלי גבול ותכלית משכינתא דשרי עליהו עד שהיה מתבטל ממציאיותו לגמרי" עכ"ל"ק.

וכן מצינו בגמרא סוטה [יז.]: "איש ואשתו שזכו שכינה שרויה ביניהם", והיינו דשייך שיהא בכל בית מישראל השראת השכינה, וזהו מעין השראת השכינה שהיה בבית המקדש וכל זה משום שענין השראת השכינה הוא שייך בכל הדורות כאשר יתנהג על פי התורה יזכה לזה.

ומעתה יתבאר היטב מה שהוצרך שיהא תרומת המשכן לשמי דייקא והיינו משום שאז בעת הקמת המשכן היה יסוד ושורש לכל השראת השכינה שבכל הדורות ובכל הזמנים שיהא שייך בכל איש ישראל ובכל התאספות בני ישראל ובכל בית מישראל ענין השראת השכינה.

וכמו שנתבאר דבעת ההתחלה והשורש הרי מחוייב שיהא בשלימות ובכוונה הראויה והרצויה שיהא לנחת רוח לפניו יתברך ואז זוכים שישרה השכינה במעשה ידיהם של ישראל והוא דוקא על ידי שיהא לשמה ומאחר דתחילת הקמת המשכן היה בנדבת ליבם של ישראל בלתי לד' לבדו לפיכך זכו לגרום השראת השכינה בכל הדורות.

וכמו כן בודאי בבית מקדש מעט שמתעסקים בו בתורה ובתפילה כראוי ומשתדלים לא לדבר דברים אסורים ח"ו אלא עוסקים בתורה ומצוות מתוך אחדות בודאי זוכים עי"ז להשראת השכינה שנמצאת בבני ישראל בכל הדורות.

וכן בית המקדש דלעתיד לבוא יבוא דוקא על ידי עבודת בני ישראל שהם גרמו להשראת השכינה בעולם בכל הדורות בתוך בני ישראל ועל ידי זה נזכה לבנין המקדש דלעתיד לבוא בגילוי השראת השכינה בעולם בגילוי בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

לקבלת הגליון במייל שילחו ל m0732951213@gmail.com